

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 549/2021-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou BIZOŇ & PARTNERS, s. r. o., Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava, IČO 36 833 533, v mene ktorej koná advokát JUDr. Juraj Bizoň, LL.M., proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 25 C 101/2016-388 zo 6. apríla 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. júna 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) č. k. 25 C 101/2016-388 zo 6. apríla 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľ navrhuje zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Sťažovateľ vystupoval v procesnom postavení žalovaného proti žalobkyni obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“) v spore o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Počas konania došlo k vyvlastneniu sporných nehnuteľností, čo viedlo k návrhu žalobkyne na zmenu žaloby. Okresný súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu v rozhodnutí č. k. 7 Co 97/2018 a 7 Co 98/2018 z 26. apríla 2019 pripustil zmenu žaloby a po jej zmene rozhodoval o tom, či žalobkyňa bola v čase vyvlastnenia vlastníkom nehnuteľností.

3. Rozsudkom okresného súdu č. k. 25 C 101/2016-312 z 2. júla 2019 bola žaloba zamietnutá a sťažovateľovi ako úspešnej strane konania bol priznaný nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) ako odvolací súd rozsudkom č. k. 7 Co 189/2019 z 28. januára 2021 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a sťažovateľovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Dôvod neúspechu žalobkyne bol podľa názoru krajského súdu spôsobený nemožnosťou plnenia z dôvodu existencie zákonného predkupného práva, ktoré vzniklo na základe zákona a patrilo štátu. Predmetná kúpna zmluva nikdy nenadobudla svoje konštitutívne účinky vkladom do katastra nehnuteľností, preto by nikdy ani nedošlo k prevodu vlastníctva zo sťažovateľa na žalobkyňu. Žalobkyňa teda nemohla byť zapísaná ako vlastníčka predmetných nehnuteľností.

4. O výške trov konania rozhodol okresný súd obsadený vyšším súdnym úradníkom napadnutým uznesením tak, že žalobkyňu zaviazal na úhradu trov konania vo výške 249,24 eur. Pri výpočte odmeny za jeden úkon právnej služby vychádzal podľa § 10 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) z hodnoty nehnuteľnosti určenej kúpnu zmluvou uzatvorenou medzi žalobkyňou a sťažovateľom. Vyšší súdny úradník v napadnutom uznesení poukázal aj na nálezy ústavného súdu č. k. I. ÚS 544/2019 z 28. júla 2020, podľa ktorého pri rozhodovaní súdu o výške trov konania súd vychádza z hodnoty nehnuteľnosti, ktorá bola dohodnutá v kúpnych zmluvách uzavretých medzi tými istými osobami (kupujúcimi a predávajúcimi), ako sú strany sporu.

5. Žalobkyňa, ako aj sťažovateľ podali proti uzneseniu sťažnosti.

6. Sťažovateľ namietal, že za cenu nehnuteľností je potrebné považovať sumu, ktorá bola dohodnutá v kúpnych zmluvách, ktoré sťažovateľ ako fyzická osoba uzatvoril s kupujúcim [REDAKOVANÉ], a ktorá bola zistená znaleckým posudkom, pretože ide o cenu, ktorú mala nehnuteľnosť preukázateľne v čase začatia poskytovania právnej služby. Sťažovateľ podperne poukázal na rozhodnutia okresného súdu v obdobných veciach, kde pri výpočte základnej sadzby tarifnej odmeny súd postupoval rovnako (napr. 17 C 483/2015, 12 C /489/2019, 15 C 136/2016), ako aj na záver z občianskoprávneho grémia okresného súdu zo 16. apríla 2019, na ktorom bolo prijaté stanovisko, že tarifnú hodnotu nehnuteľností možno určiť a považuje sa za ňu cena nehnuteľností dohodnutá v kúpnych zmluvách, ktoré uzatvorili predávajúci ako fyzické osoby s kupujúcim [REDAKOVANÉ], a ktorá bola zistená znaleckým posudkom, keďže ide o cenu, ktorú mala sporná nehnuteľnosť v čase začatia poskytovania právnej služby.

7. Žalobkyňa namietala, že proti rozsudku krajského súdu vo veci samej podala dovolanie spoločne s návrhom na odklad vykonateľnosti tohto rozhodnutia a žiadala prerušenie konania podľa § 164 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

8. Uznesením č. k. 25 C 101/2016-421 z 30. apríla 2021 sudca okresného súdu sťažnosti oboch strán konania zamietol. Okresný súd citoval z nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 544/2019 z 28. júla 2020, že „žalobca musí mať možnosť si pred začatím súdneho sporu vytvoriť predstavu o nákladnosti jeho vedenia a rovnako ju musí mať aj žalovaný a preto by bolo proti logike a v rozpore s princípmi spravodlivosti prisvedčiť takej interpretácii zákona, v zmysle

ktorej by sa tarifná odmena vypočítavala z reálnej ceny nehnuteľnosti, keďže v takomto prípade by žalovaný na trovách konania profitoval“. Okrem toho uviedol, že v súvislosti s prijatím tohto nálezu občianskoprávne grémium okresného súdu korigovalo svoje predošlé stanovisko, a to tak, že „súd má pri výpočte hodnoty za jeden právny úkon právnej služby vo všetkých sporoch, kde [REDAKOVANÉ] vystupuje v pozícii žalovaného, ale aj žalobcu, pretože ide o obdobnú situáciu, vychádzať z hodnoty nehnuteľnosti, ktorá bola dohodnutá v kúpnych zmluvách uzavretých medzi ňou ako kupujúcou a fyzickou osobou ako predávajúcou“.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu vydanému vyšším súdnym úradníkom, ktorým bolo rozhodnuté o výške náhrady trov konania, podáva sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

- a) napadnuté uznesenie okresného súdu vychádza z nesprávnej hodnoty sporu a nesprávne interpretuje závery nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 544/2019 z 28. júla 2020;
- b) poukazuje na okolnosti, ktoré viedli k vydaniu citovaného nálezu, ktorými boli vek sťažovateľa, dôvodnosť podanej žaloby a rozpor kúpnej zmluvy so zákonom, ako aj s dobrými mravmi;
- c) v prejednávacom prípade je síce sťažovateľ rovnako vekovo starším, rozdiel spočíva v tom, že žaloba bola od počiatku podaná nedôvodne, kúpna zmluva je zjavne rozporná s dobrými mravmi, ako aj so zákonom a žalobkyňa mala od počiatku vedomosť o reálnej hodnote nehnuteľností, pričom bolo zrejmé, že sa domáha vyplatenia náhrady za vyvlastnenie určenej podľa reálnej hodnoty nehnuteľností;
- d) v uvedenom kontexte je zjavne nespravodlivé, aby sťažovateľ ako úspešná strana sporu mal právo na náhradu trov konania vo výške neurčenej podľa reálnej hodnoty nehnuteľností, pretože v tomto prípade nie je dôvod na odchýlenie sa od jazykového textu § 10 ods. 2 vyhlášky.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu v dôsledku tvrdeného nesprávneho určenia tarifnej hodnoty sporu pre účely výpočtu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby.

11. Sťažovateľ podanou ústavnou sťažnosťou napáda uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom, proti ktorému podal sťažnosť, ktorá bola následne uznesením vydaným sudcom okresného súdu zamietnutá. V tejto súvislosti bráni opätovnému prieskumu napadnutého uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom princíp subsidiarity, keďže proti tomuto uzneseniu existoval dostupný prostriedok nápravy, a to podanie sťažnosti, ktoré sťažovateľ aj využil. Vzhľadom na to, že na zabezpečenie účinnej ochrany svojich základných práv mal sťažovateľ k dispozícii účinný právny prostriedok nápravy (sťažnosť), bolo potrebné vo vzťahu k napadnutému uzneseniu

okresného súdu, ktoré vydal vyšší súdny úradník, ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pre nedostatok právomoci ústavného súdu (porov. I. ÚS 220/2021, III. ÚS 370/2021, III. ÚS 486/2021).

12. Pre dosiahnutie prípadného korigovania záverov napadnutého uznesenia, mal sťažovateľ napadnúť uznesenie vydané sudcom o jeho sťažnosti ako inštančne posledné rozhodnutie, proti ktorému nie je prípustné podanie iného dostupného prostriedku nápravy, čo zakladá právomoc ústavného súdu na jeho prejednanie. V zmysle § 250 ods. 2 CSP sudca rozhodujúci o sťažnosti môže zmeniť alebo zrušiť uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom.

13. V dôsledku konštatovania nedostatku právomoci na prejednanie ústavnej sťažnosti sa už ústavný súd ostatnými návrhmi obsiahnutými v ústavnej sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2021

Libor DUEA
predseda senátu